

- Jarkko Rikkilä
- Metson kuuntelupiiri
- Intervalli 1988-2011
- EMKÜ 20 vuotta

INTERVALLI

**Nro 4
2011**

Intervalli

Musiikkikirjastoalan aikakausjulkaisu

ISSN 1796-7392

24. vuosikerta

Julkaisija Suomen musiikkikirjastoyhdistys ry

www.kaapeli.fi/~musakir

musakir@kaapeli.fi

...

Päätoimittaja

Heikki Poroila

Tikkurilan kirjasto, Lummetie 4, 01300 Vantaa

Puhelin 09-8932 2201, heikki.poroila@gmail.com

...

Intervalli-lehti julkaistaan vuonna 2011 neljänä PDF-muotoisena verkkolehtenä. Lehti on maksutta kiinnostuneiden luettavissa ja ladattavissa julkaisijan verkkosivuilta.

Lehdestä saa valmistaa paperikopioita yksityiseen käyttöön sekä kirjastoissa tavanomaiseen lukusali- ja lainauskäyttöön. Lehden kopioiden myyminen on kiellettyä.

Lehdessä julkaistava aineisto on pääosin tekijänoikeuden suojaamaa.

...

Intervalli 4/2011

3 ▪ Heikki Poroila: *Tulevaisuuden hinta*

6 ▪ Jarkko Rikkilä: *Uusia ajatuksia tarvitaan aina*

10 ▪ Ilona Heinonen & Lea Tastula: *Meill' on Metsossa kuuntelupiiri*

13 ▪ Heikki Poroila: *Intervalli 1988-2011*

18 ▪ Heikki Poroila: *EMKÜ 20 vuotta*

22 ▪ Lea Tastula: *"Suo mulle maja rauhaisa"*

23 ▪ Abstract in English

...

Lehdessä olevat valokuvat Heikki Poroila, ellei toisin ole merkitty.

Tulevaisuuden hinta

Monta vuotta myös musiikkikirjastoväen puheissa ja teoriassa vilahdellut mahdollisuus ruveta korvaamaan perinteistä esinekokoelmaa suoraan verkon kautta välitettävillä sisältöpalveluilla alkaa toteutua Suomessa ehkä jo vuonna 2012. Veturina tullee toimimaan Helsingin kaupunginkirjasto, jolla onkin runsaasti kokemusta uuteen tekniikkaan liittyvistä hankkeista ja kokeiluista.

Kun tätä kirjoitan, käytännön faktat ovat vielä hämärän peitossa, mutta yleinen kuvio on silti hahmotettavissa. Se on monimutkainen, kuten arvata ja odottaa saattaa. Kiinnitän huomiota vain muutamiaan näkökohtaan, joita uskoakseni ei voi millään ohittaa.

Verkossa toimitaan verkon ehdoilla. Näihin kuuluu tekniikan ohella tekijänoikeus. Se ei ole kirjastoille järkevä suosiollinen, vaan heittää meidät armotta kaupallisille markkinoille niine hyvinemme. Kun laki ei tarjoa tuttuja erivapauksia, joudumme opettelemaan rahan kieltä. Se on vaikeaa kroonisesti vähävaraiselle.

Kun edellisen kerran neuvottelimme levy-yhtiön kanssa musiikin verkkojakelusta kirjaston kautta syksyllä 2008, lupaavasti edenneet neuvottelut kariutuivat käytännössä rahaan. Yhden ainoa levy-yhtiön tuotteiden tarjoamisesta 200 samanaikaiselle kuuntelijalle olisi pitänyt maksaa melkein puoli miljoonaa euroa vuodessa. Sellaista rahaa ei ollut Helsingilläkään.

* * *

Kolmessa vuodessa ovat Spotify, iTunes ja vertaisverkot kukin tavallaan kouluneet musiikkiteollisuutta ottamaan kirjastojen tarpeisiin uudenlaista kantaa. Uskoakseni suurimmaksi kynnykseksi tulee silti edelleen osoittautumaan raha. Nyt on ollut puhetta 0,30 euron maksusta asukasta kohden vuodessa. Se on vähemmän kuin vuonna 2008, mutta silti taajaväkisissä kunnissa aika paljon rahaa.

Raha on silti vain vaihdon väline, ja sitä on maailmassa ihan riittävästi. Musiikkikirjastojen kannalta verkkopalveluihin liittyy isompiakin kysymyksiä, kuten kokoelmatyö ja dokumentointi. Myös ammattillisen henkilökunnan työllisyyden näkymät on pakko ottaa huomioon. Ulkoistettu palvelu vähentää oman työn tarvetta, ehkä paljonkin.

Onko näillä ”isommilla kysymyksillä” painoarvoa, kun ratkaisuja tehdään? Osa kirjastoihmisistä on tosissaan halussa pienentää kirjastojen omia kokoelmia, noita vuosikymmenten kuluessa kerättyjä muistivarantoja. Ainakin yhtenä perusteluna esitetään verkon kautta saatavien palveluiden nopea lisääntyminen, joka tekee omat kokoelmat monessa tapauksessa tarpeettomiksi.

Tekeekö todellakin? Verkkoresursseihin nojautuva yleinen kirjasto olettaa pysyviksi ja luotettaviksi tekijöitä, jotka eivät sellaisia oikeasti ole. Vaikka olettaisimme, että vauraassa Suomessa ei tarvitse arvailla sähköverkon ja sähkönsäätävyyttä, pelkästään tekijänoikeudesta kumpuavat ikävät tosiasiat pakottavat olemaan ainakin skeptinen. Isotkin kaupalliset toimijat voivat kaatua tai muuten vain lopettaa palvelunsa. Siinä ei kiukuttelu auta, jos monivuotinen verkkopalvelu yhtenä päivänä noin vain päättyy. Muistiorganisaatioillehan jää ostetuista verkkopalveluista vain hyvä mieli onnellistettuja asiakkaita ajateltaessa.

Kaupallinen verkkopalvelu voi myös kallistua ensimmäisen sopimuskauden jälkeen. Käyttöehdot voivat tiukentua, koska verkossa on uniikkisällön myyjän markkinat. Tarjonta voi kaventua ihan noin vain, kun joku levy-yhtiö päättää vetää kataloginsa pois kirjaston toiveikkaasti hankkimasta välityspalvelusta. Verkkomarkkinoilla kukaan ei voi antaa pitkäaikaisia takeita yhtään mistään.

Suurin huolenaihe kumpuaa kuitenkin siitä illuusiosta, että verkkotarjonnan olemassaolo tekisi fyysisten tallenteiden varaan rakennetun kokoelman ja sitä avaavan bibliografisen tietokannan jotenkin tarpeettomaksi. Tällaisesta kuitenkin aivan varmasti unelmoidaan, eikä suinkaan pelkästään kaupunkien taloustoimistoissa.

Puhun illuusiosta, koska verkkopalvelu ei koskaan eikä varsinkaan kaupallisena voi korvata kokonaan fyysisiä kokoelmia. Syitä korvaamattomuuteen on useita, mutta tärkein on verkkojakelun epäluotettavuuden lisäksi sen huono kattavuus. Puheet verkkopalvelun miljoonista raidoista saavat asiaa paremmin tuntemattoman kuvittelemaan, että se on jollain logiikalla sama kuin ”kaikki”. Todellisuus on aivan toisenlainen. En pysty antamaan tarkkaa lukua digitoidun ja digitoimattoman sisällön määrällisistä suhteista, mutta oma veikkaukseni liikkuu jossain 25-75 tai korkeintaan 30-70 tienoilla. Aivan varmasti suurin osa sisällöistä on digitoimatta ja Googlen uhkauksista huolimatta saattaa siihen tilaan jäädäkin.

* * *

Pitäisikö kirjastojen sitten jäädä verkkopalveluiden ulkopuolelle ihan vapaaehtoisesti ja harkiten? Ei tietenkään pidä. Kysymystä ei pidä asettaa muodossa ”verkkopalveluita tai ei verkkopalveluita”. Ainoa pitkällä tähtäimellä mielekäs ratkaisu on ”sekä verkko- että perinteisiä palveluita”. Pelkästään tekijänoikeussäädösten takia julkisilla kirjastoilla on pysyvä tarve hankkia kokoelmiin mielekästä sisältöä fyysisinä tallenteina. On myös otettava huomioon se tosiasia, että jokaista supermodernia verkkonörttiä nuorta kohden tässäkin maassa asuu 2-5 kaikkeen tekniikkaan epäluuloisesti suhtautuvaa vanhempaa ihmistä, jotka eivät suinkaan taputa käsiään kokonaan verkkoon siirtyvälle kirjastolle.

Tulevaisuudella on kuitenkin hinta, koska sekä että -politiikka tulee maksamaan enemmän kuin vaihtoehtottomuus. Luultavasti verkkopalvelusuunnitelmien tavoitteena ei ole kasvattaa vaan vähentää musiikkikirjastopalveluiden kustannuksia. Olemme siis hankalassa tilanteessa, johon ei kannattane odottaa Kirjataloiden tyyppisen ylimääräisen rahoituksen *deus ex machina* -ratkaisua.

Kun mahdollisten verkkopalveluratkaisujen yksityiskohdat eivät ole vielä arvioitavissa, on pakko yleisemmällä tasolla arvioida, miten pitkälle musiikkikirjastojen määrärahoja voisi ajatella siirrettä-

vän verkkopalveluihin ilman vakavia vahinkoja. Vahinkojen suuruudesta nimittäin on vääjäämättä kyse nollasummataloudessa, ei niiden kokonaan välttämisestä.

Oma näkemykseni on, että monipuolisen musiikkikokoelman vuosittaisen hankintamäärärahan puolitus verkkopalvelun takia on jo kohtalokas. Kolmanneksen tai neljänneksen uhrauksesta seuraa huomattavia, mutta ehkä ei kohtalokkaita vahinkoja. Näin optimistinen voi olla varsinkin siinä tapauksessa, että osalla suuremmista musiikkikirjastoista säilyy muita korkeampi määrärahojen taso.

Yleisesti ottaen turvallisella alueella liikutaan mielestäni vain, jos verkkopalveluihin uhrattava määräraha on korkeintaan 10 prosentin luokkaa. Luultavasti tämä ei tule kuitenkaan riittämään kaupallisiin perustein toimiville verkkopalveluille. Jos niin käy, olen itse valmis sanomaan kiitos ei. Menetetävää on niin paljon, ettei uhrauksia kannata tehdä ainakaan sellaisista syistä, jotka kumpuavat jostain muusta kuin musiikkikirjastopalvelun parantamisen halusta.

* * *

Olen henkilökohtaisesti erittäin pettynyt, jos musiikkikirjastojen verkkotulevaisuus on näinkin tiukasti rahan kanssa naimisissa. Se ei ole asiakkaidemme tai kirjastoammattilaisten edun mukaista. Eihän meillä ole ammatillisesti mitään syytä torjua minkäänlaisia verkkopalveluita, joilla on jotain annettavaa kansalaisille. On valitettavaa, jos meidät asetetaan tilanteeseen, jossa joudumme valitsemaan vain kahden huonon vaihtoehdon välillä. Sellaiseenkin täytyy silti varautua.

Siihenkin täytyy varautua, että verkkopalveluhankkeiden kritiikki leimataan kaiken ”uuden” tai peräti ”kehityksen” vastaisuudeksi. Jos niin käy, täytyy kylmästi muistuttaa taloudellisista tosiasioista ja siitä kestävästä vaihtoehdosta eli verkkopalveluiden rahoittamisesta ylimääräisellä panostuksella. Jos kirjallisuuden kirjastolevikin edistämiseen löytyy tästä maasta miljoonia, miksi niitä ei löydy myös musiikkiin?

Heikki Poroila

Intervallin tuore toimittaja vuonna 1989 KPY:n tulevaisuusseminaarin äänityspuuhissa (Kuva Anneli Perälä)

Uusia ajatuksia tarvitaan aina!

Vastaukset Jarkko Rikkilä, kysymykset ja kuvat Heikki Poroila

HP: Olet juuri tarttunut suomalaisittain kunnianhimoiseen tehtävään **Pirjo Hakunin** seuraajana Tampereen Metson musiikkiosaston johtajana. Missä tunnelmissa olet haasteeseen tarttunut ja työn aloittanut?

JR: Haastavissa ja jopa yllätyksellisissä tunnelmissa! Aloitin musiikkiosaston johtajana marraskuun alussa. Olen iloinen ja innokas saadessani jatkaa työtä näkyvän ja vaikutusvaltaisen Pirjo Hakunin seuraajana.

Miten Jarkko Rikkilästä tuli musiikkikirjastonhoitaja ja musiikkiosaston johtaja?

Musiikki on erottamaton osa elämäni. Musiikkiopistossa käteen laitettiin ensimmäisenä käyrätorvi, ja ehkä soittimen vaikeustasosta aiheutuneista kokemuksista juontuu vieläkin optimistinen yleisluonteeni. Instrumentteihin on kuulunut myös muita puhaltimia, kuten nokkahuilu ja klarinetti. Viimeiset 17 vuotta pääinstrumentti on ollut kitara. Yliopistossa informaatiotutkimuksen lisäksi kiinnostivat etnomusikologia, musiikkitiede ja mediakulttuuri. Kekseliäät ilmiöt ovat vetäneet puoleensa aina, tein aikoinaan Gorillaz-sarjakuvabändistä jopa etnomusikologian proseminarityön. Musiikin tiedonhausta innostuin verkkopalveluiden kautta, koska luettelotietojen lisäksi musiikkia voidaan hakea hyräilemällä, nuoteilla tai vaikkapa kuvailemalla melodian liikkeitä. Tein aiheesta myös gradun, joka ystävällisesti julkaistiin myös musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisusarjassa. Ennen siirtymistäni musiikkiosastolle työskentelin vuodesta 2008 lähtien pääkirjaston tietopalveluosastolla. Musiikkiosastolla pystyn paremmin hyödyntämään koulutustani ja tietämystäni musiikista laaja-alaisesti.

Tampereen rooli suomalaisten musiikkikirjastojen maailmassa on ollut varsin keskeinen: Tampereella on totuttu kokoontumaan ja Tampereelta on totuttu odottamaan niin aloitteita kuin innovaatioitakin. Aiotko jatkaa tällä tiellä vai panna asioita uusiksi?

Olen ylpeä perinteestä ja toivottavasti kokoontumisia voidaan järjestää myös tulevaisuudesta. Tampereen sijainti on hyvä ja Metsossa on ihan hyvät tilat erilaisten tapahtumien ja seminaarien järjestämiseen. Täpäämekin jo ensi huhtikuussa Tampereella järjestettävässä ”Musiikkikirjastot verkossa” -seminaarissa.

Jouduit tai pääsit saman tien Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen hallitukseen. Millaisena näet itse tällaisen pienen ammattikunnan oman valtakunnallisen järjestäytymisen ja mitä kehittämisideoita sinulla sen suhteen voisi olla?

Suomen musiikkikirjastoyhdistys on pippurisesti saanut aikaan julkaisuja, tutkimuksia, seminaareja ja muuta toimintaa. Yhdistyksen merkitys on keskeinen musiikkiaineiston ja musiikkiosastojen aseman ylläpitämisessä kirjastoissa. Mielenkiintoisia näkymiä tulevaisuudessa voisivat tarjota esimerkiksi yhteistoiminnan kehittäminen Kirjastoseuran musiikkiryhmän kanssa, musiikkialan muiden toimijoiden yhteisön uudistaminen sekä ajatustenvaihto muidenkin kuin musiikkiin keskittyvien kirjastoalan yhteisöjen ja yhdistysten välillä.

Missä musiikkikirjastotyön osissa ovat henkilökohtaisen kiinnostuksesi painopisteet?

1. Asiakaspalvelu. Kirjaston käyttäjä on minulle kirjaston perustehtävä, joka menee kokoelmien tai verkkosisältöjen itseisarvoisuuden edelle. Käyttäjien palvelu, käyttäjälähtöisyys ja käyttäjien osallistaminen ovat meille korvaamattoman tärkeitä sekä kirjastossa että virtuaalimaailmassa. Esimerkiksi Metsossa yhdeltä osastolta käynnistynyt asiakaspalveluprojekti on laajentumassa hyvien kokemusten myötä koko pääkirjastoon.
2. Musiikki ja kirjastojen verkkosisällöt. Sisällöntuotannon lähtökohtia tulisi miettiä valtakunnallisesta verkkonäkökulmasta yhteisvoimin. Kaikki verkkotyömme: sisällöt, vinkit, arvostelut ja artikkelit voidaan toteuttaa ja jakaa valtakunnallisesti.
3. Virtuaaliset kokoelmat suhteessa fyysisiin kokoelmiin. Olen henkilökohtaisesti mielissäni, että pääsen musiikkikirjastokentälle nykyisessä kulttuurituotteiden immaterialisoitumisen vaiheessa. Tosiasia on, että monimuotoisuus säilyy voimana myös kirjastojen käyttämissä aineistotyypeissä.

Olet pohtinut ja tutkinut keskimääräistä enemmän avoimen tietoverkon mahdollisuuksia niin musiikin kuin musiikkikirjastojenkin tulevien palveluiden välittäjänä ja tarjoajana. Mitä tärkeää näkemyksesi mukaan asiasa lähitulevaisuudessa tapahtuu tai täytyisi tapahtua?

Huh, tässäpä kysymys! Fyysisten äänilevyformaattien myynnin vähentyminen huolettaa luonnollisesti enemmän levybisnestä eikä niinkään artisteja, jotka uskovat tekemäänsä musiikkiin. Kirjastoissa digitaalinen verkkomusiikki, laiton tai laillinen, koetaan haasteena, koska käyttäjät eivät tule kirjastoon lainaamaan äänitteitä. Verkkomusiikin vaikutus näkyy selvemmin tiettyjen musiikkigenrejen ja musiikin kuluttajien alueella. Asiaa voi lähestyä monelta kantilta, joten otan yhden esimerkin. Jaoin muutama viikko sitten Facebookissa Wired-lehden jutun, joka käsitteli mm. Spotifyä ja musiikin tulevaisuutta. Pohdinnoissa on vieläkin apokalyptinen sivumaku, virtuaalisten formaattien katsotaan syrjäyttävän fyysiset. Lisäksi jutuissa musiikki on käsitteenä, vaikka puhutaankin äänitetystä musiikista, yksinkertaisesti liian suppea. Asiaa katsotaan vain valtavirtaisen länsimaisen populaarimusiikin kautta. Huomionarvoista on lisäksi, että palveluiden tekniset työkalut ovat samat: jakaminen, striimaus ja pilvipalvelut. Tämä on varmasti totta, mutta kirjastoissa huomio kannattaisi suunnata sisältöihin ja laatuun, vaihtoehtoihin ja syvyyteen, kokemuksellisuuteen ja monikulttuurisuuteen, moniulotteisuuteen, musiikin harrastajiin, tuottajiin ja tekijöihin. Musiikkikirjastoista löytyy asiantuntevuutta, sisälöntuntemusta, puhumattakaan aineiston kuvailuperinteestä. Mutta uudenlaisia ajatuksia tarvitaan aina.

Suomen musiikkikirjastoyhdistys kuuluu kansainväliseen musiikkikirjastojen liittoon IAML:iin, jonka vuotuiset kokoukset kokoavat alan ihmiset yhteen. Missä määrin olet itse kiinnostunut kansainvälisestä yhteistyöstä ja kansainvälisistä kuvioista? Voisitko kuvitella itsesi suomalaisessa delegaatiossa Montréalissa heinäkuussa 2012 tai Wienissä vuonna 2013?

Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö on tärkeää, koska vaikkapa musiikin verkkojakelun suhteen vastasamme on yleisesti samat haastavat trendit. Tapaamiset tarjoavat parhaimmillaan hyvät olosuhteet ideoiden, ehdotusten ja ajatusten vuorovaikutukselle. Esimerkiksi Tampereella järjestettiin keväällä 2011 *Living Library*-viikko, johon kertyi kirjastoammattilaisia ympäri Eurooppaa. Kävimme ranskalaisten kollegoiden kanssa erittäin kiintoisia keskusteluja kirjaston musiikkiaiheisten verkkosisältöjen tehokkaammasta avaamisesta ja sosiaalisen median hyödyntämisestä kirjaston musiikkipalveluissa!

Suomessa on syntynyt "nuorkirjastolaisten" nimellä tunnettu liikehdintä, jota luonnehtii mukanaolijoiden suhteellisen nuoruuden lisäksi voimakas luottamus verkon mahdollisuuksiin ja vahva epäily perinteisten menetelmien toimivuuteen nopeasti muuttuvissa olosuhteissa. Miten sijoittaisit itsesi tällä "vanhojen" ja "nuorkirjastolaisten" kartalla?

Käsittääkseni nuorkirjastolaiset eivät ole suinkaan homogeeninen ryhmittymä nuoria aktiiveja, vaan pikemminkin ajatuskehikko, johon kyllä vanhatkin mahtuvat. Tilanteen tullen on luotettava uudenlaisiin verkon mahdollisuuksiin, toisissa tilanteissa nojattava ammattilaisten kokemukseen. Tärkeintä on pitää silmät ja ajatukset avoimina muuttuvan ympäröivän todellisuuden suhteen. Minkälaisessa maailmassa elämme ja miten meidän työmme tulisi sitä heijastaa.

Jos pyydämme sinua mainitsemaan ja mielellään tärkeysjärjestyksessä viisi aihetta, jotka kaikkein voimakaimmin tulevat ratkaisemaan lähivuosina julkisten musiikkikirjastopalveluiden sisällön ja kehityssuunnan, miten vastaat?

1. E-aineistot lopullisesti osaksi fyysisistä aineistokokoelmaa
2. Musiikki ja kirjastojen verkkosisällöt yhteisiksi
3. Digitointipalvelut, konkreettiset ja verkkopalvelut
4. Musiikin tuottamiseen osallistuminen, harrastamisen tilat
5. Asiakaspalvelut ja niiden markkinointi

Lopuksi pakollinen utelu musiikkiharrastuksesi ja -makusi perään: miten Jarkko R musiikkiharrastaa ja mitä hän mieluiten kuuntelee, kun saa itse vapaasti valita?

Kuuntelen paljon indie-alternativea, jazzia ja taide-musiikkia. Jos kaikille suosikeilleni hakee yhteistä nimittäjää, ehkä se olisi melodisuus. Shoegaze-bändit, kuten vaikkapa **My Bloody Valentine**, ovat lähellä sydäntäni ja toisaalta olen monesti vaikuttunut ranskalaisista taidemusiikkisäveltäjistä kuten **Marin Marais**, **Maurice Duruflé** tai **Gabriel Fauré**. Henkilökohtaiseen musiikintekemiseen ovat eniten vaikuttaneet **Radiohead**, **Keith Jarrett**, **Miles Davis** ja **Johann Sebastian Bach**. Tällä hetkellä reilun vuoden ikäiset kaksostytöt nauttivat huomiostani sen verran, että omat soittohommat ovat jääneet vähemmälle. Kun aikaa on, otan Martin-akustiseni kotelosta ja soittelen old timea. Kansanmusajutuissa on jotain yksinkertaisen syvällistä.

Meill' on Metsossa kuuntelupiiri...

Ilona Heinonen ja Lea Tastula, kuvat Emmi Marttinen

Tampereen pääkirjaston musiikkiosasto järjesti tänä syksynä kokeeksi neljä kuuntelupiiriä. Kolme kokoontumista on jo takana, joten tässä vaiheessa voimme välittää kokemuksia muille, jotka kenties haluavat kokeilla jotain samantapaista.

Kuuntelupiirin ajatus on yksinkertainen: kuuntelupiirissä kuunnellaan yksi äänite keskittyneesti alusta loppuun yhdessä. Kuuntelun jälkeen osallistujat voivat keskustella kuulemastaan. ”Viehättävän vanhanai-kaista”, totesi eräs kollega.

Idea kuuntelupiireihin saatiin ulkomailta. Mm. Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa on toteutettu monentyyppisiä kuuntelupiirejä (*listening parties, listening conclaves*). Perimmäisenä ajatuksena on tarjota halukkaille mahdollisuus pysähtyä hetkeksi ja kuunnella musiikkia ilman arkisia kotoisia häiriötekijöitä kuten möykkäävää televisiota, remuavia lapsia, huomiota vaativaa puolisoa tai tekemättömiä kotitöitä. Kuulijat saavat myös mahdollisuuden tutustua eri säveltäjiin ja esittäjiin huolellisesti valittujen levyjen myötä. Kuuntelun jälkeen voi lähteä pois saman tien tai jäädä vaihtamaan ajatuksia muiden kuuntelijoiden kanssa, jos haluaa.

Ennen kuin päätimme toteuttaa idean, mietimme, miltä tuntuisi kuunnella musiikkia tuntemattomien ihmisten kanssa yhdessä. Joidenkin mielestä ajatus tuntui epämukavalta ja vieraalta, toisten mielestä kuuntelukokemuksen jakaminen tuntui hyvältä ajatukselta.

Rauhoittavaa musiikkia Satiesta Bachiin

Kuuntelupiiri järjestettiin kerran kuukaudessa. Kokoontumispäivä ja -aika oli aina sama: keskiviikko klo 18. Kuuntelupiiri päättyi, kun levy on kuunneltu ja keskustelu loppunut, yleensä aikaa kului 1-1,5 tuntia.

Syksyn kuuntelupiirien temana oli ”Musiikin kosketus”. Pääkirjaston musiikkiosaston kirjastonhoitajat valitsivat teemaan sopivan musiikin jo keväällä. Musiikkia valitessamme pysyttelimme rauhoittavan musiikin linjalla ja otimme huomioon myös kuuntelupiiriin ajankohdan. Syyskuun kuuntelupiiriin valitsimme **Erik Satien** pianomusiikkia, lokakuulle **Eleni Karaindroun** elokuvamusiikkia, marraskuulle **Bachin** kuolema-aiheisia kantaatteja, solistina **Thomas Quasthoff**, ja joulukuussa on vuorossa **Lumen Valon** esittämää joulumusiikkia.

Kuuntelupiirit järjestetään Tampereen pääkirjastossa Pietilä-salissa. Pienempikin tila riittäisi, mutta Pietilä-salissa on kirjaston parhaat kuuntelulaitteet. Emme odottaneet suurta yleisöryntäystä. Ensimmäisellä kerralla paikalle tuli viitisentoista kuuntelijaa, mikä ylitti odotuksemme. Toisella kerralla, kun ohjelmassa oli Eleni Karaindroun elokuvamusiikkia, kuuntelijoita oli vain kuusi, mutta tuttu nimi Bach houkutteli kolmannen kuuntelupiiriin parikymmentä kiinnostunutta. Emme tiedä, onko kuuntelijoiden joukossa ollut vakituksia kävijöitä. Kuuntelijoiden enemmistönä ovat olleet naiset, mutta miehiäkin on ollut mukana. Iältään suurin osa kuuntelijoista on ollut keski-ikää lähestyviä tai sitä vanhempia. Vetäjinä ovat olleet tämän jutun kirjoittajat, Ilona kaksi kertaa ja Lea kerran.

Kuuntelupiirejä on markkinoitu monella tavalla. Tapahtumasta teetettiin julisteita, joita jaettiin kirjastoihin, musiikkiliikkeisiin, musiikkiopistoihin ja muihinkin paikkoihin, joista ajateltiin löytyvän potentiaalisia kävijöitä. Lisäksi jaoimme musiikkiosastolla A6-kokoisia flyereita, joista selvisivät kuuntelupiirien päivämäärät, ajat ja teemat. Aamulehdessä ja paikallislehdissä julkaistiin ilmoitus. Kirjaston keskusradion kuulutus juuri ennen tilaisuuden alkua informoi vielä kirjaston senhetkisiä asiakkaita tapahtumasta.

Kuuntelua ja keskustelua

Ennen varsinaisen kuuntelupiiriin alkua salissa soi ikään kuin maistiaiseksi seuraavan kerran musiikki. Kun kuuntelijat ovat asettuneet paikoilleen, kuuntelupiiriin vetäjä kertoo lyhyesti, mistä kuuntelupiirissä on kysymys ja esittelee kuunneltavan levyn. Ensimmäisellä kerralla jaossa oli paperi, josta kuuntelijat voivat nähdä levyn tiedot ja sisällön. Saimme palautetta, että kaikki kuuntelijat eivät olleet pysyneet selvillä, mikä kappale milloinkin oli menossa, joten seuraavilla kerroilla käytimme diaesitystä ja heijastimme levyn tiedot valkokankaalle. Diaesityksen avulla pystyy myös äänettömästi ilmoittamaan, mikä kappale soi parhaillaan. Paperiton vaihtoehto on myös siitä helppo, että ei tarvitse yrittää ennakoita yleisömäärää.

Kun levy on esitelty, se kuunnellaan alusta loppuun. Ihmiset näyttävät haluavan kuunnella omassa rauhassaan, ei liian lähellä naapuria. Vaikka asetimme mukavampia tuoleja puoliympyrään salin etuosaan, kuuntelijat asetuivat istumaan mieluummin ympäri salia. Keskustelun ajaksi he kyllä siirtyivät lähemmäksi toisiaan, kun pyydettiin. Kaikki eivät jääneet keskustelemaan ja jotkut jäivät vain kuuntelemaan keskustelua. Yleensä kuuntelijat kertoivat musiikin herättämistä mielikuvista ja muistoista. Satien musiikki herätti kiinnostusta myös säveltäjän elämää ja persoonaa kohtaan ja Eleni Karaindroun elokuvamusiikki sai miettimään, millaiseen elokuvaan se on sävelletty. Bachin kantaattia *Ich habe genug* (BWV82) kuunneltaessa sanat ja niiden suomen-nokset oli heijastettu valkokankaalle (kääntäjän luvalla), jolloin koskettavasta tekstistä syntyi keskustelua.

Kun keskustelu loppuu, on vielä tilaisuus markkinoida päivän teemaan liittyvää lainattavaa aineistoa. Käytännössä olemme vain laittaneet pöydälle esille esim. CD-levyjä ja kirjoja ja jos joku on halunnut niitä lainata, hän on käynyt viereisellä musiikkiosastolla lainaamassa. Kovin monta lainaa ei kuuntelupiireistä aina-kaan välittömästi näytä seuraavan.

Yleisiä huomioita

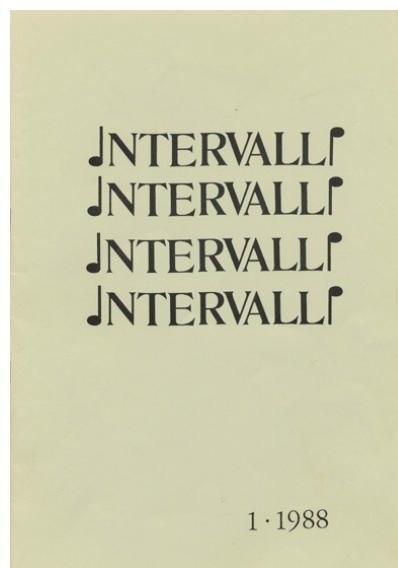
Heti ensimmäisen kuuntelupiirin jälkeen huomasimme, että ilmastointi täytyy sulkea tilaisuuden ajaksi, sillä sen humina häiritsi pahasti hiljaisen musiikin keskittynyttä kuuntelua. Valojen himmentäminen sai ison tilan tuntumaan miellyttävämmältä. Mukavat istuimet olisivat tarpeen, mutta kaikkein tärkeintä on tietysti hyvä äänentoisto ja se oli kunnossa.

Yleisvaikutelmaksi jäi, että kuuntelijat pitivät kuulemastaan. Moni toivoi kuuntelupiirien jatkuvan keväällä. Samaa toivomme itsekin, sillä olemme kokeneet kuuntelupiirit miellyttäviksi ja antoisiksi hetkiksi myös vetäjille. Vie aikansa, ennen kuin potentiaaliset osallistujat löytävät tällaiset tapahtumat. Kuuntelupiirin järjestäminen ei vaadi hirveästi resursseja. Pääasia ovat hyvät kuuntelulaitteet ja tila, jossa kuunnella rauhassa, ja tietysti tarvitaan joku innostunut vetäjä, jonka ei tarvitse olla kirjastoammattilainen.

Intervalli 1988-2011

Heikki Poroila

■ Neljännesvuosisataisen suhteen lopettaminen ei ole taitolaji, kun sitä ei voi harjoitella. Helppoa se ei joka tapauksessa ole. Intervallin liki neljännesvuosisatainen historia olisi kiintoisa tutkimuskohde pontevalle alan ihmiselle. Sen verran työtä siinä kuitenkin tulee olemaan, ettei innokkaita ehkä tulvi ovista ja ikkunoista. Siksi lyhyt vilkaisu kannustimeksi ja tämän viimeiseksi normaaliksi numeroksi jääneen joululehden päätteeksi. ■

1988-1991 – Mervi Luukkanen

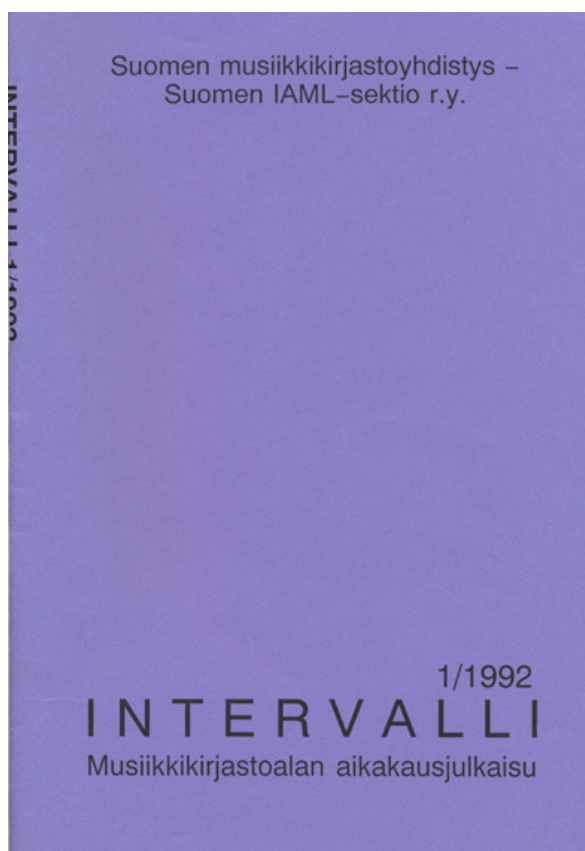
Olen varmaan pääsyyllinen lehden syntymiseen. **Kauko Karjalaisen** tuolloin puheenjohtamassa Suomen musiikkikirjastoyhdistyksessä olin nimittäin kovasti sitä mieltä, että meillä pitäisi ja voisi olla oma aikakausjulkaisu. Suinkaan kaikki eivät olleet samaa mieltä, esiintyi myös vahvaa skeptisyyttä, erityisesti voimavarojen riittävyyden kannalta. Tarpeellisuus myönnettiin helpommin.

Käytännössä oma lehti saatiin alkuun vasta, kun olin itse joutunut aika yllättäen Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen puheenjohtajaksi – syyskokous pidettiin Tikkurilassa, enkä kokouksen isäntänä arvannut kieltäytyäkään. Päätoimittajaksi suostui Lammilla tuolloin työskennellyt yhdistyksen sihteeri **Mervi Luukkanen**, itse rupesin käytännön toimittajaksi. Mervi päätoimittikin lehteä sen neljä ensimmäistä vuosikertaa vuoden 1991 viimeiseen numeroon asti.

Intervallin ensimmäinen numero ilmestyi syksyllä 1988. Varovaisen vaaleanvihreisiin kartonkikansiin piilotettu 35-sivuinen ja A4-kokoinen lehti julkaistiin 250 kappaleen painoksena. Sitä luvattiin jakaa maksutta kaikille kiinnostuneille. Seuraava numero uhattiin lähettää vain yhdistyksen jäsenille. Varmaan oli tarkoitus vihjaista jäseneksi liittymisen puolesta, vaikka tässä vaiheessa lupailtiin myös tilaamisen mahdollisuutta ilman jäsenyyttä. Toiveikkaasti arveltiin, että vuonna 1989 ilmestyisi 4-6 numeroa. Lehti oli ”taitettu” matrisikirjoittimella ja leikkaa-liimaa -tekniikalla. Painotekniikan takia kuvitus koostui lähinnä viivapiirroksista, valokuvia ei vielä voitu hyödyntää.

Ensimmäisessä pääkirjoituksessa Mervi Luukkanen perusteli lehden perustamista musiikkikirjastoväen oman aviiisin puutteella, kaikilla muilla kun omansa jo oli. Tärkeä rajausta tehtiin heti kättelyssä kansainvälisen *Fontes artis musicae* -lehden varoittavan esimerkin takia: Intervallista ei ollut tarkoitus tehdä musiikkitieteellistä julkaisua. Sen sijaan toivottiin keskustelua ja yhteistä tekemistä.

Ykköslehden aloitti **Irmeli Hovin** artikkeli *Yhtenäisyys atk-luetteloinnissa entistä tärkeämpää*. On kuin vuosia tässä välissä ei olisi ollutkaan, niin ajankohtaisia ovat monet jutun ajatukset. **Kari Kilpeläisen** *Opintomatalla luetteloinnissa* edustaa lehden tieteellisempää puolta, kun taas vähän kevyempää puolta edustavat niksipalsta *Konstit on monet...* ja lukuisat pienemmät uutiset. Oma saarnojen sarjani käynnistyi otsikolla *Miksi yhtenäistettyjen nimekkeiden luetteloita?* IAML:n kansainvälisyys on sekin mukana alusta alkaen, kun julkaisimme laajan matkakertomukseni IAML:n Tokion kokouksesta otsikolla *Tōkyō hai!* Juhlavuotta vietettiin myös 1988, kun Tampereella vietettiin musiikkiosaston 30-vuotisjuhlia...

1992-1994 – Elina Rauhala

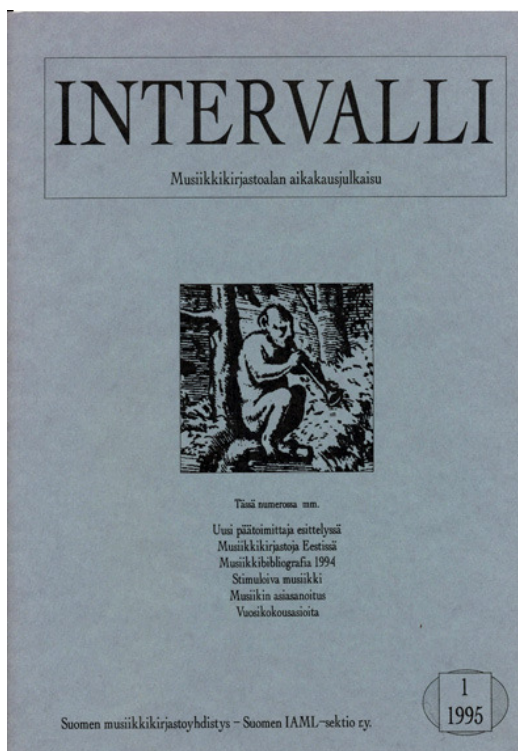
Lehden kansi ja päätoimittaja vaihtuivat neljän vuoden kuluttua, kun Kangasalan **Elina Rauhala-Kari** otti tehtävän Merviltä. Hämeessä siis pysyttiin turvallisesti, eikä lehti muutenkaan näytä järin erilaiselta. Kansi ainakin pysyi turvallisen pelkistettynä.

Sisältöä hallitsee vuoden 1993 IAML/IASA-kokouksen valmisteleminen, mutta osansa saavat myös BTJ Kirjastopalvelun luettelointiohjelma POSETIIVI (Elina Rauhala) ja äänitteiden tekijänoikeudelliseen valvontaan tarkoitettu ISRC-koodi. Mukana on myös vuosikausien vakiopalsta eli Julkaisusarjan tiedote sekä asiaa kotimaisten nuottien luetteloinnista, luokitusuudistuksesta ja uutuuksien esittelyjä (mm. Keith Jarrett -diskografia). Tiivis yhteys Suomen musiikkikirjastoyhdistykseen näkyy siinä, että lehdessä julkaistiin myös vuosikokousasiakirjat.

1995-1998 – Maarit Koskela

Elinan kolmivuotiskauden jälkeen päätoimittajaksi suostui **Maarit Koskela**, joka tuolloin työskenteli vielä Helsingin kaupunginkirjastossa. Lehden formaatti oli ennallaan, mutta varovainen kuvitus ja jonkinlainen pyrkimys graafisesti mielenkiintoiseen taittoon tuli viimeistään Maaritin myötä kuvaan. Vuoden ykkösnumerossa Maarit haastatteli itsensä tutuksi lukijoille ja **Pirjo Hakuni** teki – eikä viimeistä kertaa – tunnetuksi naapurimaamme Viron musiikkikirjastotoimintaa.

Lehdessä julkaistiin myös perinteeksi muodostunut edellisen vuoden musiikkibibliografia. Näitä **Maija Suhosen** ja myöhemmin **Ulla Ikäheimon** kokoamia listauksia julkaistiin vuoteen 2007 asti. Myös työn alla ollut musiikin asiasanaston uudistus puhutti ainakin itseäni otsikolla *Ajatuksia musiikin indeksoinnista*.

1999-2001 – Maija Suhonen

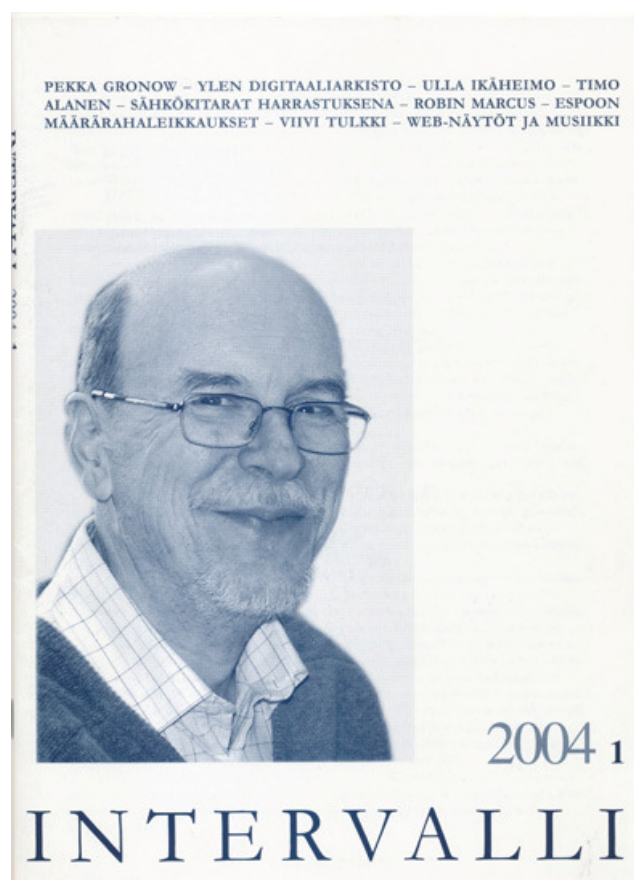
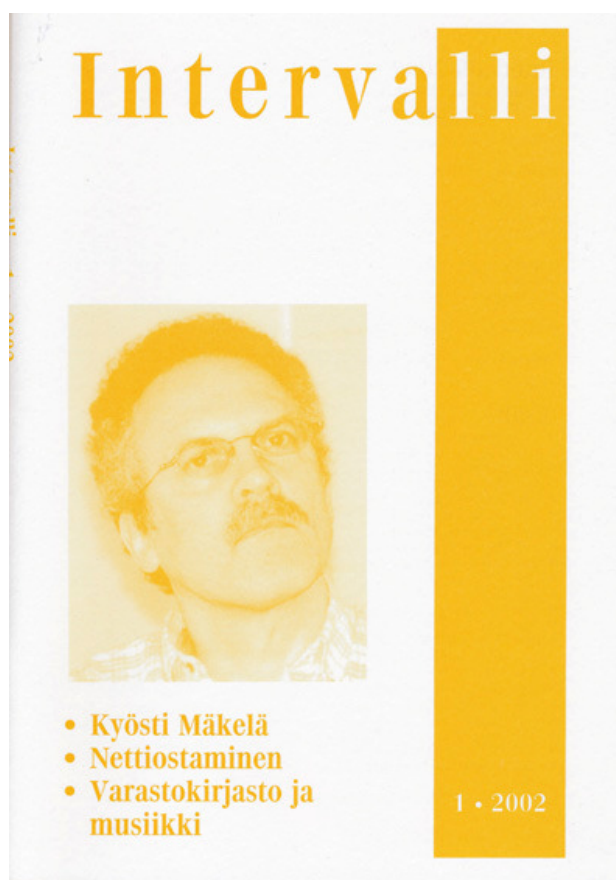
Lehden järjestyksessä neljäs päätoimittaja tuli ensimmäistä kertaa yleisten kirjastojen ulkopuolelta. Kansalliskirjastossa mm. pienpainatteiden mutta myös monenlaisten musiikkiasioiden parissa työskennellyt **Maija Suhonen** aloitti oman kolmivuotiskautensa aikana, jolloin painotekniikka alkoi olla yhdistyksenkin talouden kannalta kohtuullisen hintaista, joten ulkonäkö alkoi kohentua.

Vuoden 1999 ykkösnumero oli teemanumero otsikolla *Viihde ja laatu*, kirjoittajina **Vesa Kurkela**, **Jari Muikku**, **Janne Louhivuori**, **Kyösti Mäkelä**, tamperelaisten musiikkikirjastonhoitajien viisihenkinen kollektiivi, **Olli Sotamaa** ja allekirjoittanut. **Seija Lappalainen** oli puolestaan käynyt Moskovassa opintomat-kalla ja raportoi näkemästään ja kuulemastaan. 51-sivuisen numeron silppuosasto oli mittava, historiallisesti hupaisana loppujuttuna pohdiskeluni upouuden mp3-pakkausmenetelmän mahdollisuuksista. Olin näköjään varovaisen optimistinen.

2002-2003 – Pentti Ronkanen

Pentti Ronkasen päätoimittajuus oli lyhytaikaisuudesta huolimatta uuden aikakauden merkki. Pentti nimittäin toimitti Intervallin lisäksi Kirjastot.fi:n musiikkisivuja (Musiikkikanava), ja tästä yhdistelmästä tuli sitten 2000-luvun vakiomalli.

Vuoden 2002 ykkösnumerosta oli huomattava osa omistettu **Kyösti Mäkelälle**, jota keskisuomalainen päätoimittaja kävi heti haastattelemassa. Numerossa puhuttiin myös ajan henkeä noudatellen hankaluuksista ostaa musiikkituotteita ulkomailta, koska kunnat eivät hyväksyneet luottokortin käyttämistä. Numerossa pohdittiin myös musiikin valtakunnallisen varastoinnin kysymyksiä, jotka eivät vieläkään ole ratkenneet. Numerossa on runsaasti valokuvia, mutta painotekniikka on vielä aika karkea. Kansitaide edustaa edelleen köyhän miehen graafista ilmettä.

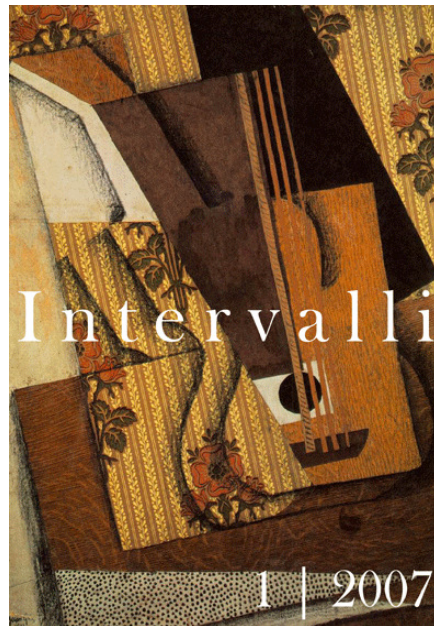

2004-2011 – Heikki Poroila

Lopulta kävi niin, että jouduin itse ottamaan päätoimittajan tittelin muiden suostuvaisten täydellisen puuttumisen takia. Vuoden 2004 alkuun sijoittuu myös journalistinen muutos, kun lehdestä jätettiin ns. ajankohtaisaineisto Kirjastot.fi:n Musiikkikanavalle ja painetussa lehdessä keskityttiin pidempiin juttuihin. Valokuvien painattamisessa päästiin lopultakin siistiin ulkonäköön, kauan se kyllä kesti.

Lehden päähahmona oli **Pekka Gronow**, mutta myös Tampereen **Timo Alanen**, puheenjohtajana aloittanut **Ulla Ikäheimo**, uusi hallituksen jäsen **Viivi Tulkki** ja Espoon uutuuksia esitellyt **Robin Marcus** olivat näkösällä. Varsin henkilöpainotteinen numero siis.

Lehden 2000-luvun historiaan sisältyi myös iso muutos, kun paperilehdestä siirryttiin PDF-muotoiseen verkkolehteen vuoden 2007 alusta. Jo edellisenä vuonna oli tehty kokeiluna yksi PDF-numero (3/2006), jolla testattiin sekä tekniikkaa että vastaanottoa.

2012 - ?

Kun Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen syyskokous 2011 päätti lopettaa PDF-muotoisen lehden julkaisemisen, pääsyynä ei ollut tarpeen katoaminen vaan tekijäresurssien puute. Olin itse asettanut yhdistyksen jäsenistön päätöksen eteen ilmoittamalla, etten jatka päätoimittajana enää vuoden 2012 alusta. Kun halukasta tai edes suostuvaista toimittajaa lehdelle ei kyetty löytämään, tehtiin tällainen lopetuspäätös.

Olen toki pahoillani päätöksestä, koska uskon edelleenkin musiikkikirjastoalan oman julkaisun mielekkyyteen. Lehden kaltaisen konkreettista työtä säännöllisesti edellyttävän tehtävän hoitaminen ei kuitenkaan ole mahdollista ilman tekijöitä. Yritin koko 2000-luvun löytää rinnalleni ja työni jatkajaksi nuorempaa kollegaa, mutta huonolla menestyksellä. Koska ammattilehden tekeminen ei mielestäni saa olla eläkepappojen hommaa, vaihtoehtoja ei paljon jäänyt.

Tehty ratkaisu ei kuitenkaan ole peruuttamaton. Jos intoa ja halukkuutta myöhemmin löytyy, Intervalli voidaan vähäisellä vaivalla herättää taas henkiin myös aikakautisena julkaisuna. Sitä odotellessa pidämme lehden kunniakkaan nimen hengissä avaamalla Kirjastot.fi:n puolelle Intervalli-nimisen osion, jossa voidaan julkaista pidempiä artikkeleita, niitä jotka aiemmin olisi julkaistu Intervalli-lehdessä.

Jokainen ikäpolvi hahmottaa tarpeensa ja ihanteensa niin kuin parhaaksi näkee. Vaikka olen pahoillani Intervallin lopettamisesta, en aio murehtia asiaa ylenpalttisesti. Lehti perustettiin aikoinaan tarpeeseen ja se jatkaa eloaan, jos tarvetta on riittävästi. Lehti on käytännöllinen asia, joten sen hoitamat tarpeet voidaan ehkä järjestää muillakin tavoilla. Aika näyttää, miten tästä mennään eteenpäin.

Koska Intervallin historia jäi 24 vuosikerran pituiseksi, Suomen musiikkikirjastoyhdistys saattaa tuottaa vielä yhden paperilehden juhlistamaan melkein saavutettua 25-vuotista taivalta.

Kiitos kaikille lehden tekemiseen ja lukemiseen vuosien varrella osallistuneille. Olihan tämä kyllä aika jännittävää, enimmäkseen mielenkiintoista ja hauskaa sekä ehdottomasti opettavaista.

EMKÜ 20 vuotta

Heikki Poroila

Kun virolaiset kollegat käväisivät kaksi vuosikymmentä sitten ensimmäistä kertaa Helsingissä, oli suunnilleen samanlainen keli kuin tänäkin vuonna on joulun alla ollut. Yhtään valokuvaa ei tuolloin otettu, mutta sen muistan, että tuntuihan se jotenkin mukavalta toimia hiukan vanhempana ja kokeneempänä uuden musiikkikirjastoyhdistyksen kättilönä. Apumme oli tuolloin sekä henkistä tukea ja neuvoja että hiukan starttirahaa. Nyt voi huoletta sanoa, että kyllä kannatti.

Kun Eesti Muusikakogude Ühendus eli EMKÜ juhli lokakuussa 2011 20-vuotista taivaltaa, lähdimme kahden hengen delegaatiolla onnittelemaan. Oma roolini oli pitää se pakollinen ”kansainvälinen esitelmä”, Tuohiniemen Jaakko puolestaan kuljetti virallisemmat yhdistysonnittelet. Tarkoitus oli saada Viro-yhteistyön varsinainen veteraani eli Pirjo Hakuni mukaan, mutta se ei onnettomien yhteensattumien takia onnistunut. Teimme silti parhaamme.

Kun vironkieltä taitava Pirjo ei ollut mukana, jouduimme me delegaatit turvautumaan inhaan englantiin. Eivät tosin kollegat siellä etelärannallakaan enää osaa suomea yhtä hyvin kuin joskus ennen. Mutta toimeen tultiin ja reissu oli varsin antoisa (enkä nyt tarkoita marsipaaniostoksia, joiden hienouksista kävimme Jaakon kanssa pitkiä ja syvällisiä keskusteluja). Seuraava tiivistelmä keskittyy virolaisiin, ei meidän valitettavan pikaiseen reissuumme sinänsä.

Juuri ennen kokous Ilvi Rauna, EMKÜ:n sihteeri Heidi Heinmaa, Avo Kartul ja Jaakko Tuohiniemi (Kuva Heikki Poroila)

Naisten valtakunnassa

Viron musiikkiakatemian urkusaliin kokoontui varsin suuri joukko musiikkikirjastoihmisiä, parhaimmillaan taisi olla reilusti 40 henkeä paikalla. Suomalaiseen silmään pisti, että joukko koostui lähes pelkästään naispuolisista kollegoista. Miehistä oli paikalla vain vanha ystävämme **Avo Kartul**, joka kyllä sitten hoitikin perinteisen sukupuoliroolin mukaisesti tilaisuuden videokuvaamisen. Kun otin asian puheeksi, olivat virolaiset jokseenkin yllättyneitä siitä, että meillä miehiä on usein enemmänkin kuin naisia. Joku taisi lohkaista, etteivät miehet Virossa suostu näin pieniin palkkoihin.

Viron musiikkikirjastoyhdistystä on vuodesta 2009 lähtien johtanut **Kaie Viigipuu-Kreintaal**, Tallinnan kaupunginkirjaston musiikkiosaston johtaja. Kaie hoiti juhlan viralliset puheenvuorot ja esitteli myös mielenkiintoisesti yhdistyksen 20-vuotistaivalta kuvin ja sanoin. Meillähän oli varsinkin 1990-luvulla varsin paljon yhteistyötä, joka koostui sekä julkaisujen vaihdoista että vierailuista. Jo vuonna 1992 kävimme kuuden hengen voimin tekemässä pitkän kierroksen ympäri Viroa. Tuo matka jäi varmasti kaikkien mieleen ja siellä joku otti sentään muutaman valokuvankin.

Virolaisille on kansainvälinen yhteistyö ollut koko ajan hyvin keskeinen toiminnan alue. He ovat osallistuneet aktiivisesti IAML:n kokouksiin ja varsinkin monivuotisen puheenjohtajansa **Aurika Gergeležiun** johdolla virolaiset järjestivät ensin pohjoismais-balttilaisen musiikkikirjastokokouksen syksyllä 1998 ja sitten vuonna 2003 emännöivät IAML:n vuotuista tapaamista Tallinnassa. Näissä molemmissahan me suomalaiset olimme myös isolla joukolla mukana. Juhlan kunniaksi kootussa julkaisussa on yhdistyksen vaiheista tiivis historiikki, joka omalta osaltaan kertoo aktiivisesta toiminnasta. Julkaisua saa lainaksi minulta.

EMKÜ:n puheenjohtaja Kaie Viigipuu-Kreintaal musiikkiakatemiaan urkusallissa lokakuussa 2011 (Kuva Heikki Poroila)

Monipuolinen ohjelma

Virolaisten juhlassa oli monipuolinen ohjelma, joka huipentui urkuri **Andres Uibon** konserttiin salin omilla, koristeellisilla uruilla. Musiikki jäi meiltä suomalaisilta valitettavasti kuulematta, kun jouduimme eri syistä palaamaan Suomeen heti kokouksen jälkeen.

Musiikkikorkeakoulun kirjaston johtaja **Ilvi Rauna** kertoi oppilaitoksen 76-vuotisesta historiasta ja Kansalliskirjaston taideosaston johtaja **Katre Riisalu** esitteli virolaisen äänilevyn 110-vuo-tiasta historiaa sanoin, kuvin ja soivin ääninäyttein. Juhlan alla oli ilmestynyt myös upeasti kuvitettu virolaisten vinyyli-äänilevyjen diskografia 1954-2010, joka on julkaistu sekä painettuna että e-kirjana (*Eesti vinüülplaatide diskograafia 1954-2010*). Kirja löytyy nyt Vantaan kaupunginkirjaston kokoel-mista.

Tiina Kriisa Lääne-Virumaan yleisestä kirjastosta luennoi otsikolla *Audiovisuaalsed teavikud rahvaraamatukogudes: mustrite keel*. Valitettavasti huono kielitaitomme esti täysin ymmärtämästä luennon antia, joka oli paljon helpommin lähestyttävää seuraavassa alustuksessa, jonka aikana **Mari Sarv** Viron kirjallisuuseumen kansanlauluarkistosta kertoi laitoksen toiminnasta ja kokoelmista. Kansainvälisestikin kiinnostavaa kerrottavaa oli Arvo Pärt -keskuksen taiteellisella johtajalla **Kaire Maimets-Voltilla**, jonka mukaan erittäin kunnianhimoisten tavoitteiden pohjalta rakennetun keskuksen odotetaan valmistuvan lähivuosina ja tarjoavan sen jälkeen kaikille Pärt-tutkijoille ainutlaatuisen arkiston ja muita palveluita. Jäämme kiinnostuksella odottamaan.

Virallisen ohjelman päätteeksi minulla oli ilo ja kunnia kannustaa virolaisia kollegoita tarttumaan internetin tarjoamiin uusiin mahdollisuuksiin ja muovaamaan musiikkikirjastojen palvelutarjontaa vastaamaan paremmin uusiin tarpeisiin. Puhuin englanniksi, mutta emännät olivat käännättäneet tekstini myös viroksi, jolloin otsikoksi oli tullut *Muusikaraamatukogud ja internet – ellujäämise ja muutumise aspektid* (Music libraries and the Net – aspects of survival and change).

Puheitten jälkeen Kaie Viigipuu-Kreintaal otti vastaan onnitteluita, joita kyllä riittikin. Jossain välissä myös Jaakko ehti onnitella suomalaisten kollegojen puolesta, lahjaksi veimme yhdistyksen viime vuosien näyttävimmät painetut julkaisut.

Avo Kartul Tarton yliopiston kirjastosta ja Ilvi Rauna musiikkikorkeakoulusta (Kuva Heikki Poroila)

Yhteistyötä jatkettava

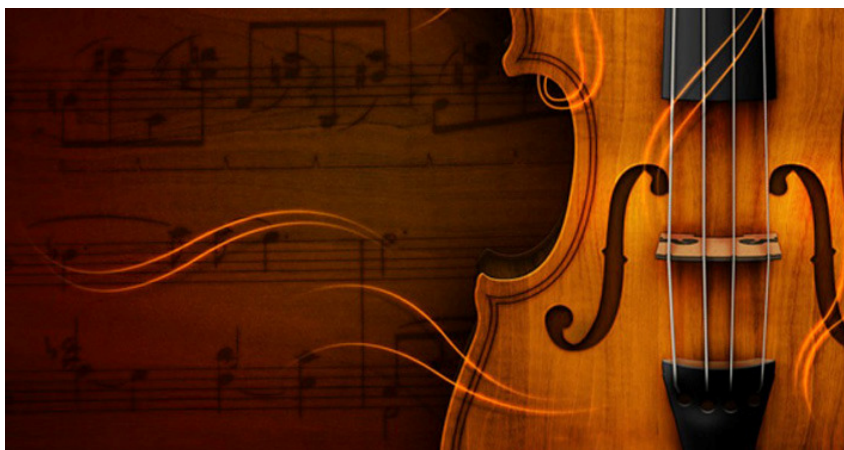
Yhdessä todettiin, että yhteistyö on 2000-luvulla ollut aivan liian vähäistä. Puolin ja toisin olisi annettavaa ja opittavaa, mutta olemme olleet kovin passiivisia Suomenlahden kummallakin puolella. Sekin todettiin, ettei kanssakäyminen saisi olla kiinni siitä, keitä ihmisiä on yhdistyksissä luottamustehtävissä tai siitä, millä kielellä joudutaan asioimaan.

Virolaisilla kollegoilla on takanaan merkittävä ja nopea kehitys, mutta myös taakkanaan esimerkiksi suomalaista tiukempi tekijänoikeuslainsäädäntö. Meillä on julkaisutoiminta ollut selvästi laajempaa kuin virolaisilla, mutta toisaalta heidän suhtautumisensa kansainväliseen kanssakäymiseen on ollut aktiivisempaa.

Sopii siis toivoa, että 2010-luku merkitsee jälleen suomalais-virolaisten musiikkikirjastoyhteyksien nousukautta. Asiaa löytyy, tarvitaan vain tahtoa ja tekemistä.

Puheenjohtaja Jaakko Tuohiniemi hioo laivalla tervehdystään (Kuva Heikki Poroila)

”Suo mulle maja rauhaisa”

Lea Tastula

Sattuipa eräänä harmaana marraskuisena lauantaina musiikkiosastolla. Meillä oli vajaa miehitys ja kädet täynnä työtä. Yleensä lauantaisin on töissä kirjastonhoitaja ja kaksi kirjastovirkailijaa, mutta sinä lauantaina meitä oli vain kaksi: kirjastovirkailija työskenteli palautuksessa ja minä neuvonnassa. Kun jossain välissä ehdin, auttelin työkaveriani viemällä palautettua aineistoa hyllyihin, koska työkaverini ei voinut poistua palautustiskin äärestä.

Minulla oli pino palautettuja ja tarkastettuja CD-levyjä sylissä ja menin levyhyllyjen väliin laittamaan niitä telineeseen. Levyhyllyjen välissä on pieniä pöytiä, joiden ääreen asiakkaat voivat istahtaa kuuntelemaan kuulokkeilla CD-levyjä. Kuuntelu toimii itsepalveluperiaatteella: levyn voi valita itse ja sen voi laittaa itse soittimeen soimaan. Huomasin, että kuuntelupaikalla istui joku kuuntelemassa, ja yritin laittaa palautetut CD-levyt telineeseen mahdollisimman huomaamattomasti ja nopeasti.

Äkkiä jokin erikoinen äännähtely kiinnitti huomiotani ja katsoin tarkemmin kuuntelijaa, joka istui minuun selin kuulokkeet korvilla. Hän ei selvästikään huomannut minua, mutta minä huomasin miehen muovikassit ja räjäjäisen ulkomuodon: laitapuolen kulkija, katujen mies. No niin, ettei vain naukkaillisi täällä kaikessa rauhassa, ajattelin, vedin jo henkeä ja valmistauduin pieneen puhutteluun. Yritin kurkkia tarkemmin, mutta en nähnyt miehen kasvoja enkä pulloa. Sen sijaan näin tiukasti ristityt, tupakan kellastamat sormet ja tarisevät olkapäät ja tajusin, että mies itki hiljaisesti.

Jähmetyin paikalleni. Tunsin itseni häiriköksi ja tunkeilijaksi ja vetäydyin hiljaa pois. Tämä ihminen ei häirinnyt ketään. Hän ei vaatinut mitään. Tuntui hyvältä, että hän oli löytänyt edes hetkeksi paikan, jonne pääsee ilman pääsymaksua ja ostopakkoa ja jossa saa halutessaan olla rauhassa omissa oloissaan. En tiedä, mitä hän kuunteli ja mitä hän kuunnelleessaan ajatteli ja tunsin, mutta toivon, että tuo kuunteluhetki antoi hänelle voimia.

Työpäivän päätteeksi kiersin kuuntelupaikat ja tarkistin, että virrat oli sammutettu soittimista ja että kuulokkeet olivat paikoillaan ja kaikki muutenkin kunnossa. Mies oli jossain vaiheessa lähtenyt huomaamattani. Minne hän oli mahtanut mennä? Ulkona oli jo melkein pimeää, vaikka kello oli vasta neljä. Ajattelin, miten ihania ihmisiä olin taas tavannut päivän aikana. Monet heistä ovat vakituisia kirjastossa kävijöitä, jotkut käyvät musiikkiosastolla melkein joka päivä. He ovat persoonia, ihmisiä, eivät kasvottomia asiakkaita. Heidän joukossaan on monia, joilla on jokin vamma tai sairaus. Toivon, että kirjasto on paikka, jossa jokainen voi tuntea itsensä tervetulleeksi, ihmiseksi ihmisten joukossa.

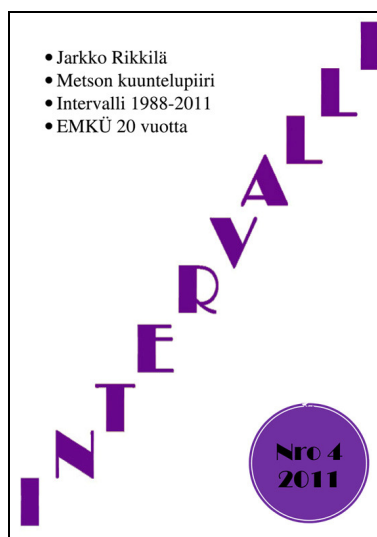
Tämän viimeisen Intervallin numeron kirjoittajat ja puhujat

Ilona Heinonen, Tampereen kaupunginkirjasto

Heikki Poroila, Vantaan kaupunkikirjasto

Jarkko Rikkilä, Tampereen kaupunginkirjasto

Lea Tastula, Tampereen kaupunginkirjasto

Intervalli 4/2011 – Abstract in English

In his editorial *Heikki Poroila* asks, what could be the price of the future. In 2012 Helsinki City Library is going to offer music during [BibZoom](#) service. That is fine, since we have to test new possibilities without fears and hesitation. But as always, money will be a problem. Not necessary to Helsinki City Library, but certainly to other not so wealthy public libraries. The preliminary price for each citizen has been 0,30 euros. For many music librarians this is much too much, because that would leave nothing for the traditional acquisition.

There has been a rejuvenation in one of the leading public music libraries in Finland, the Tampere City Library. The much respected veteran **Pirjo Hakuni** has this autumn stepped aside and given room to **Jarkko Rikkilä**. In this welcome interview Mr. Rikkilä tells about his ideas of a modern music library, music and other interesting topics.

Tampere City Library has also been the place for an old idea in a new environment. While daily customers nowadays seldom stay and listen to music in the library premises, music librarians **Ilona Heinonen** ja **Lea Tastula** wanted to see, if an organised record concert would work in 2010's. With the title *Musiikin kosketus* (Touch of the music) four listening events were arranged with background information and music by **Erik Satie**, **Eleni Karaindrou**, **Bach** and Christmas music by the Finnish group **Lumen Valo**. Experience has been rewarding, and it is possible, that the library will go on with this idea.

Almost a quarter of a century has passed while compiling and editing *Intervalli* for it's readers. Editor of the magazine from start to end, **Heikki Poroila**, takes a quick look at the phases of the magazine with six different editor-in-chiefs and several different lay outs. This is not a proper history, it's time has not yet come.

The children grow so fast! The Estonian Music Library Association's (EMKÜ) 20th annual celebration was held in Tallinn in October. The Finnish IAML Branch has been in close cooperation with the Estonian colleagues from the very beginning. Branch president **Jaakko Tuohiniemi** and **Heikki Poroila** as an international speaker participated in the well organized and rich event.

The last issue of the last volume of *Intervalli* ends with a touching real life story of the importance of public libraries by **Lea Tastula**.

* * *

The Finnish IAML Branch has decided to discontinue *Intervalli* as a quarterly magazine. This decision had more to do with willing and able human resources than the general need. Time will tell, if *Intervalli* starts a new life some time later. One printed issue will probably be published to celebrate the 25 years history of *Intervalli*, but that's it.

I would like to thank all our international readers (all of you five faithful friends!) for your interest. I have not lost my faith in this wonderful profession of music librarianship. But magazines have their own lives and histories, and sometimes an intermission is needed. The need for communication is always present, though the media changes.

Heikki Poroila
Editor of *Intervalli* 1988-2011

Fuga, the famous vendor of classical sound recordings, has found a new home at the new Musiikkitalo in the very center of Helsinki City. Most of Finnish music libraries have used services of Fuga for decades. The new situation is ideal for everyone. You have to visit Fuga, if you come to see and listen to the new Musiikkitalo!